

Fotoillustrasjon: Bly

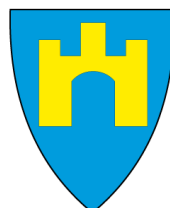

RAPPORT FORPROSJEKT DIGIVESTERÅLEN

Vurdering av et samarbeid om digitalisering i Vesterålen for å gi økt digitalisering
for innbyggere og næringsliv.

Andøy kommunene, Lødingen kommune, Hadsel kommune, Bø kommune, Sortland kommune og Øksnes kommune

Vedtatt av styringsgruppen 15. oktober 2021

Innholdsfortegnelse

1.0 Bakgrunn for prosjektet.....	s. 3
2.0 Mandat og organisering av forprosjektet.....	s. 3
3.0 Innsiktsfasen	s. 4
2.1 Hva er kartlagt?.....	s. 4
2.2 Hva er hovedfunnene?.....	s. 5
2.3 Hovedfunnene i punkter.....	s. 6
4.0 Analysefasen.....	s. 7
4.1 Hvorfor samarbeide?	s. 7
4.2 Visjon, mål og innsatsområder.....	s. 8
4.3 Organisering.....	s. 9
4.4 Samarbeid.....	s. 10
4.5 Finansiering og forpliktelse.....	s. 10
5.0 Anbefaling – etablering av hovedprosjekt.....	s. 11
Vedlegg:	
Innsatsområder – punktvis beskrivelse.....	s. 12

Utrykt vedlegg (egne dokumenter som overleveres prosjekteier)

Resultat fra kartlegging systemer

Resultat fra spørreundersøkelse

Hva er digitalisering?
Digitalisering handler først og fremst om mennesker og hvordan vi kan bruke teknologi som et verktøy for å gjøre din hverdag enklere. Digitalisering er en samlebetegnelse for overgangen fra analoge, mekaniske og papirbaserte løsninger til elektroniske og digitale løsninger.

1.0 Bakgrunn for forprosjektet

Innbyggere og næringsliv har store forventninger til at det offentlig leverer sammenhengende digitale tjenester. Staten og kommune samarbeider om utvikling av felles nasjonal løsninger som det forventes at kommunen tar i bruk. Mange opplever at det mangler kompetanse og infrastruktur for å få tatt i bruk løsningene i den enkelte kommune. På denne bakgrunn fremmet kommunene Sortland, Lødingen og Øksnes en søknad til Statsforvalteren om støtte til å etablere et samarbeidsprosjekt for å få økt kraft og fart på digitaliseringen. Prosjektplan for forprosjektet ble utarbeidet i 2020 og planen var å hente inn kapasitet og kompetanse gjennom å utlyse stilling som prosjektleder. Rekruttering ble gjennomført tidlig høst 2020, og prosjektleder ansatt. Beklageligvis måtte valgt kandidat trekke seg like før tiltredelse. Framdriften i prosjektet ble av den grunn forsinket. Forprosjektet endret seg også til å gjennomføre en forstudie/prosjekt for å avklare aktuelle deltakelse fra alle kommunene i Vesterålen. Ekstern prosjektleder ble engasjert og prosjektet startet opp i februar 2021 og sluttrapport med anbefalinger var planlagt levert i september 2021 med vurdering av videreføring og etablering av et hovedprosjekt.

2.0 Mandat og organisering av prosjektet

Forprosjektet ble startet opp i mars 2020 etter at alle kommunen i Vesterålen hadde vurdert om de vil delta i et forprosjekt for å vurdere et framtidig samarbeid om digitalisering.

Forprosjektet har hatt følgende mandat:

- Gjennomføre prosesser for å vurdere om det er behov for og grunnlag for å etablere felles samarbeid om digitalisering i Vesterålen
- Avklare hva som skal inngå som elementer i et samarbeid og hva som skal være formålet og hensikten.
- Foreslå modeller for et samarbeid – styringsmodell
- Vurdere aktuelle finansieringsløsninger
- Målgruppen i forprosjektet vil først og fremst være kommunedirektørene og ressurspersoner i kommunene. I kartleggingen vil det være et utvalg ledere/ressurspersoner som involveres direkte.

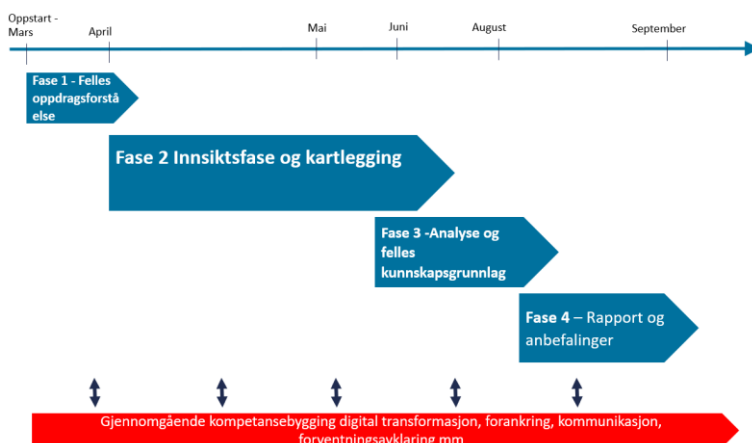
Leveransen er en sluttrapport med anbefaling.

Prosjektet har vært organisert med en styringsgruppe bestående av kommunedirektørene i alle de seks kommunene. Styringsgruppen har hatt 5 møter.

Det har vært en arbeidsgruppe bestående av 1-2 ressurspersoner fra hver kommune. I tillegg har IT-lederne i kommunen vært en ressursgruppe for forprosjektet. Det har vært engasjert ekstern prosjektleder fra KS-konsulent as.

KS Nord-Norge og Statsforvalteren har vært holdt orientert om prosjektet. DigiNordland og de andre regionale digitaliseringsnettverkene i Nordland har også vært informert om forprosjektet.

De ulike kommuneorganisasjonene har blitt involvert i besvarelse av spørreskjema og gjennom informasjon fra kommunedirektørene og de som har vært involvert i prosjektet. Figuren under viser framdriftsplanen og hovedfasene som er gjennomført.

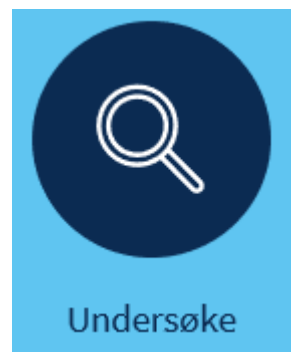

Styringsgruppen har vært opptatt av at forprosjektet skulle gjennomføres over en kort periode for å unngå at det ble brukt mye ressurs uten at det var grunnlag for et samarbeid. Framdriftsplanen har vært som følger:

3.0 Innsiktsfasen

3.1 Hva er kartlagt?

Innsiktsfasen ble gjennomført i mai og juni. Det er gjennomført undersøkelse for å kartlegge systemer og løsninger, spørreundersøkelser om modenhet og intervjuer av kommunedirektører. I tillegg er det innhentet dokumenter fra kommunene, fra KS og andre digitaliseringssamarbeid. Under følger en kort oppsummering av aktivitetene.

Kartlegging av systemer og løsninger som kommunene bruker

Alle kommunene besvarte undersøkelsene og vi har nå en første oversikt på hvilke systemer og løsninger som brukes av kommunene og de ulike IT-samarbeidene som eksisterer i dag. Kartleggingen følger som vedlegg. Kartleggingen viser at det er spredning i hvilke systemer kommunene bruker. Ved et eventuelt samarbeid vil det være en vurdering i hvilken grad det vil være hensiktsmessig å ensrette systemporteføljen for å få mest mulig effekt av et samarbeid. De ulike felles nasjonale løsningene vil i stor grad være uavhengig hvilke systemer kommunen bruker, så lenge kommunene har nyere versjoner som kan ta imot/har integrasjoner for å håndtere dataene. Systemoversikten er gjennomgått i arbeidsgruppen og er i tillegg kvalitetssikret med IT-lederne i et egne møter.

Spørreundersøkelser om muligheter og behov for samarbeid

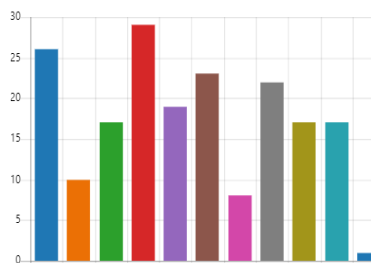
Spørreundersøkelsen ble utført i samme periode kartleggingen av systemer. Det ble registrert 35 svar på undersøkelse. I noen kommuner ble det gitt et samlet svar fra grupper av respondenter, så antall som har deltatt i undersøkelsen vil være nærmere 50.

Undersøkelsen gir et bilde av at det er et behov for et samarbeid om digitalisering for å redusere sårbarhet, at det kan bidra til økt kraft og fart på digitaliseringen og at det vil gi gevinster for kommunene. Samtidig gir det også et bilde av utfordringene et samarbeid kan ha og som en må være oppmerksomme på, flere av disse utfordringene vil være uavhengig av et eventuelt samarbeid om digitalisering.

9. Hvilke områder tror du vil være viktigst å samarbeide om for kommunene i Vesterålen?

[Flere detaljer](#)

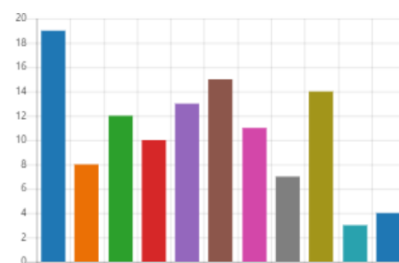
Kompetanseutvikling	26
Felles metodikk som brukerrei...	10
IKT-drift samarbeid om vaktori...	17
Felles anskaffelser av systemer...	29
Felles strategi for digitalisering	19
Felles prosjekter mellom flere ...	23
Eget driftsselskap for IT mello...	8
Bedre tjenester til innbyggere ...	22
Felles selvbetjeningsløsninger	17
Felles infrastruktur	17
Andre områder	1

Hva er de viktigste styrkene kommunen vår har for å lykkes i arbeidet med digitalisering? Hvilke av disse kjenner du deg mest igjen i?

[Flere detaljer](#)

Mange initiativer for å få digit...	19
God kompetanse hos mange L...	8
Strategi og planer for digitalis...	12
Vi klarer å prioritere nok ressu...	10
Vi har mange "ildsjeler" som s...	13
Vi arbeider på tvers av organi...	15
God dialog med leverandører	11
God kontakt og samarbeid ...	7
Gode på å få gjennomført kon...	14
Gode å ta ut planlagte gevinst...	3
Andre styrker	4

Samtale med kommunedirektørene

Intervjuene med kommunedirektøren ga nyttig informasjon og vurderinger om behov for å styrke arbeide med digitalisering for å gi bedre og likeverdige tjenester, sikre og utvikle IT-drift, behov og muligheter og innhold i et eventuelt framtidig samarbeid med mer.

3.2 Innsiktsfasen – hva er hovedfunnene?

Innledningsvis ble det innhentet dokumentasjon fra kommunen på arbeidet med digitalisering og hva som er erfaringer fra andre digitaliseringssamarbeid.

Kommunene har i svært begrenset grad egne styrings- og plandokumenter for digitalisering og IKT med unntak av en kommune som har en nylig vedtatt digitaliseringsstrategi. I tillegg foreligger det et referat fra en vurdering av samarbeid mellom kommunene på IKT-drift tilbake i november 2013.

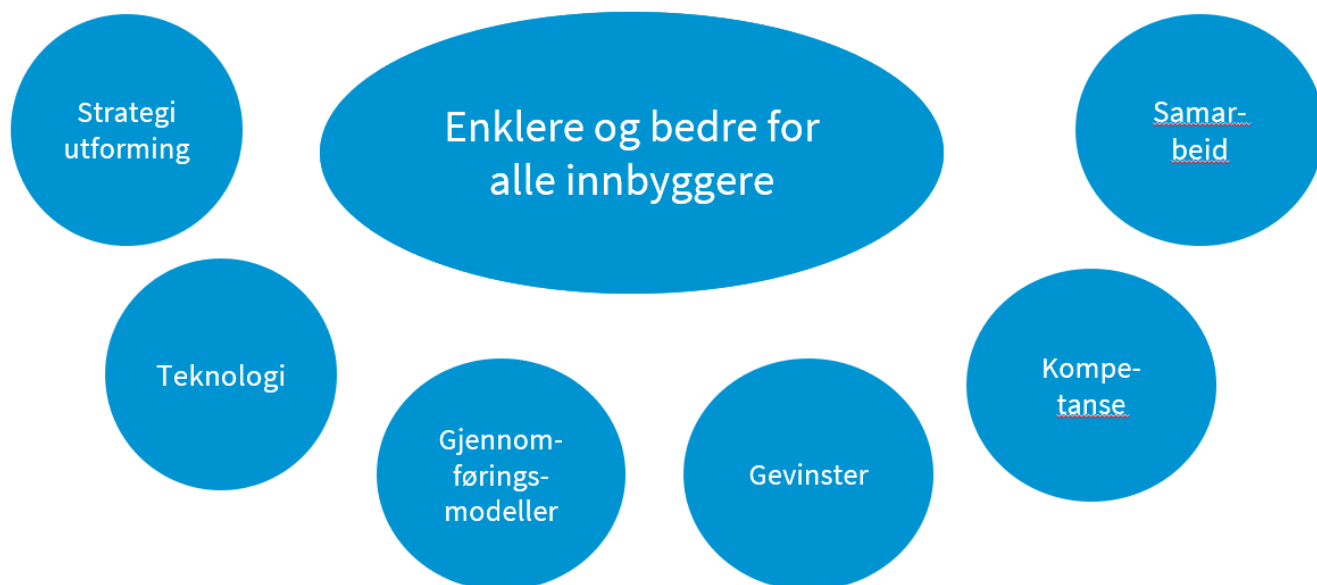
Arbeidsgruppen har fått gjennomgang fra KS om hvordan de arbeider gjennom de regionale digitaliseringsnettverkene og hva som er hensikten og kjennetegn med disse. DigiHelgeland presenterte også sitt arbeid og erfaringer så langt. Prosjektleder deltok også på et møte med DigiNordland som nå har fått egen prosjektleder på plass.

I tillegg har det vært gjennomført et eget møte med IT-lederne i kommunene og arbeidsgruppen har hatt to møter for å bearbeide og startet analysearbeidet. Det anbefales at IT-lederne opprettes som en referansegruppe i prosjektet og at de involveres gjennom møtepunkter/utsjekk ved milepælene i prosjektet.

Innsikten oppsummert i hovedpunktene under og er beskrevet punktvís under. Punktene beskriver det som er aktuelle områder for samarbeid og hva som vil være oppmerksomhetsområder. Det vil være noe ulikt fra kommune til kommune i hvor stor grad de er enige i alle punktene, men hovedpunktene har tilslutning.

Gjennomgående viser innsikten at kommunene ser at et samarbeid om digitalisering gir muligheter og flere kommune mener det vil være avgjørende for å gi innbyggerne gode tjenester i framtiden. Hovedbilde fra innsiktsfasen er at et samarbeid i Vesterålen om digitalisering vil være en viktig for å lykkes med å få økt fart på digitaliseringen.

Hovedkonklusjonen er at det er stor oppslutning og tro på et samarbeid om digitalisering i Vesterålen.

3.3 Innsiktsfasen – hovedfunnene i punkter

Strategi- utforming

- Behov for å prioritere og begrunne ulike initiativer
- Behov for å gi retning på satsningene innen digitalisering
- Behov for å uttale felles ambisjonsnivå
- Behov for å skape forståelse internt og eksternt
- I alle hovedsak mangler kommunene mål, strategier og tiltaksplaner for digitalisering

Teknologi

- Sikre tilgjengelighet 24/7/365
- Sikre kompetanse og redusere sårbarhet gjennom felles løsninger
- Små fagmiljø, begrenset kapasitet og kompetanse
- Dele på ressurser og samarbeide om drift
- Samarbeidsløsninger med eksterne
- Ulike programvare - ensretting av systemer for å effektivisere drift, arbeidsprosesser mm
- Arbeide med å etablere Infrastruktur med moderne plattform og skyløsninger

Gjennomførings- modeller

- Utvikle felles modeller for innføring av nye digitale løsninger, f.eks. de felles nasjonale løsninger
- Ha ressurspersoner som er kompetente til å gjennomføre og tilrettelegge for at det faktisk skjer endring av arbeidsprosesser og tjenesteleveranser som planlagt.
- Kompetanse innen f.eks. tjenstedesign og Lean
- Utvikle felles opplegg for uttak av gevinster

Gevinster

- Må ikke bare gi robusthet, må gi reduserte kostnader og bedre tjenester til innbyggerne
- Samarbeid om anskaffelser, både ut i fra kompetanse og effektivitet
- Mulighet for saksbehandling på tvers av kommuner ved samme system
- Utvikling av felles gjennomføringsmodeller vil gi mer effektiv innføring, øke kompetansen hos ressurspersonene og muligheter for å støtte hverandre
- Ha felles enkle modeller for beregning av gevinster, redusere kostnader gjennom felles anskaffelser.
- Styrket posisjon hos leverandørene

Kompetanse

- Endringsledelse - bygge kompetanse på digitalisering og endringsledelse hos ledere
- Bygge kompetanse på ulike verktøy og metodikk som Lean, Tjenstedesign mm
- Nyttiggjøre samarbeidet med VRKK enda bedre, dreie portefølje mot behov innen digitalisering
- Samarbeide om å rekruttere IT-kompetanse og bygge attraktive fagmiljø på tvers av kommunene
- Utvikle og ivareta bestillerfunksjonen og bli bedre på å få fram behovene og la leverandørene levere på disse
- Samarbeide om anskaffelsesprosesser.
- Fagområdene må være drivere

Samarbeid

- Har lang erfaring med å samarbeide i Vesterålen, også på IT og digitalisering
- Faglig samarbeid er godt etablert på mange områder
- Samarbeid skaper bedre løsninger og gjør at en kan spille på både kapasitet og spesialkompetanse hos hverandre
- Felles plattformer og systemer øker mulighetene for å samarbeide og dekke opp for hverandre, redusere belastningen på nøkkelpersoner.
- Muligheter for mer forpliktende samarbeid, gi og ta tilnærmingen har vært viktig fram til nå
- Finne balansen mellom forpliktelse og mulighet for å gå i ulik takt

4.0 Analysefasen

4.1 Hvorfor samarbeide?

Analysefasen har handlet om å vurdere grunnlaget for samarbeid basert på kunnskapen fra innsiktsfasen. Det er gjennomført prosesser i arbeidsgruppen og dialoger med ressurspersoner for å få utdypet funnene fra innsiktsfasen og hva som er mulighetsområdene. Det har også vært dialog med DigiNordland, KS og RKKV.

Arbeidsgruppen sin vurdering er at det er et behov for samarbeid for å gi innbyggerne og næringsliv bærekraftige digitale tjenester. Etablering av et regionalt samarbeid i Vesterålen vil passe inn i den nasjonale strukturen som er lagt for å økt digitalisering i Norge og styrke selve gjennomføringen i kommunene. Et samarbeid vil også bidra til å redusere ulike og store forskjeller i digitale løsninger og tjenester mellom kommunene og for innbyggerne og næringsliv som forholder seg til flere kommuner i Vesterålen.

Kommunene har bedt KS ta et sterkere og tydeligere grep for å definere kommunesektorens behov i samhandlingen og samstyringsstrukturen med staten. Mange av disse behovene resulterer i nasjonale prosjekt og digitale fellesløsninger som kommer tilbake til kommunene. Kartleggingene som er gjennomført i Vesterålkommunene viser at fellesløsningene i begrenset grad er tatt i bruk. Å ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ta imot disse løsningene er vanskelig for den enkelte kommune alene. Samarbeid er nøkkelen til å oppnå tilstrekkelig gjennomføringskraft regionalt og lokalt i digitaliseringsarbeidet. Samarbeid er også viktig for å oppnå en tydelig stemme inn mot DigiNordland som igjen blir vår stemme inn i den nasjonale samstyringsstrukturen. På den måte være med å definere behov og påvirke utforming av fellesløsninger. I Nordland er det allerede etablert regionale nettverk som kobles sammen i DigiNordland og det vurderes som en styrke for Vesterålen å etablere en tilsvarende struktur som et redskap for å nyttiggjøre seg av de nasjonale satsningene.

Samarbeidet skal bidra til å forenkle informasjonsflyt mellom kommunene sine egne løsninger og fellesløsninger som følge av nasjonale statlige og kommunale tiltak. Kollektiv læring, erfaringsutveksling og felles infrastruktur er med på å forsterke og forenkle innsatsen på digitaliseringsområdet. Det er i tillegg viktige faktorer for å hindre digitalt klasseskille mellom kommuner.

Vesterålkommunene har også erfaring fra å samarbeide om ulike prosjekter, både gjennom formelle strukturer og i nettverk. Analysefasen viser at det er behov for faste strukturer og langsiktighet i et samarbeid på digitaliseringsområdet, samtidig som det må være rom for å være «lettbeint» å raskt få til forbedringer når det er mulig.

Gjennom arbeidet i forprosjektet har det allerede blitt delt erfaringer og gjort forbedringer som følge av dette. Noe som også viser at et utvidet og formelt samarbeid på digitaliseringsområdet vil gi positive effekter på økt kraft og mer fart på digitaliseringen av tjenester og tilbud til innbyggerne og næringsliv.

Ut ifra bearbeiding av alt materiale fra innsiktsfasen og gjennomganger i analysefasen er det arbeidet med forslag til visjon, mål og innsatsområdet for et hovedprosjekt og organisering av et videre samarbeid om digitalisering:

Kort og godt – hvorfor skal vi samarbeide om digitalisering

- Vi skal levere de samme tjenestene til alle innbyggerne og næringsliv i Vesterålen.
- Bygge opp under Vesterålen som et attraktivt sted og å bo og jobbe.
- Styrke den digitale kompetansen hos ansatte og innbyggere i Vesterålen.
- Gjøre det enklere å øke farten på å ta i bruk nasjonale løsninger.
- Bruke ressurser og kompetanse på tvers av kommunegrenser
- Felles anskaffelser for å oppnå stordriftsfordeler på innkjøp, innføring av nye løsninger og stabil og sikker drift av løsningene.

4.2 Analysefasen – hva skal være visjon, mål og innsatsområder for et samarbeid?

Gjennom innsiktsfasen kom det fram. ønsker, drømmer, hva et samarbeid kan gi av gevinster, hva et samarbeid bør handle om, hvordan samarbeid kan og bør være og mye mer. Systemkartleggingen fikk også fram Dette sammen er også sett på hva som er mål og føringer i nasjonale dokumentene og KS sine anbefalinger. I arbeidet med å utforme hva et hovedprosjekt bør ha som visjon, mål og innsatsområder har dette blitt bearbeidet gjennom workshops med arbeidsgruppen og ressurspersoner og drøftet i styringsgruppen har behandlet forslagene.

Innsiktsfasen har allerede avklart at det er grunnlag for et samarbeid, men for styringsgruppen har det vært viktig å få fram hva som er målet med samarbeidet og hva som er aktuelle innsatsområder. Dette vil gi et godt grunnlag for hovedprosjektet og de kan raskt komme i gang med sitt arbeid. Så vil hovedprosjektet når det igangsettes vurdere justeringer og endringer i visjon, mål og innsatsområder gjennom de prosessene som settes i gang og de konkretiseringene som gjøres.

Visjon, mål og innsatsområder skal tydeliggjøre hva samarbeidet skal omfatte og hva det skal arbeides for å oppnå. Dette vil bidra til at det er tydelig retning på samarbeidet, blir enklere å prioritere, økt målretting av ressursbruken og verktøy for avgrense hva som best løses av den enkelte kommune eller på andre samarbeidsarenaer.

Kommunene har i samarbeid startet arbeidet med å utvikle en felles digitaliseringsstrategi som også skal tilpasses den enkelte kommune. Arbeidet fra forprosjektet vil bli brukt inn i dette arbeidet og prosessen vil også gi innspill til et hovedprosjektet for DigiVesterålen.

Visjon, mål og innsatsområder er samlet i figuren under.

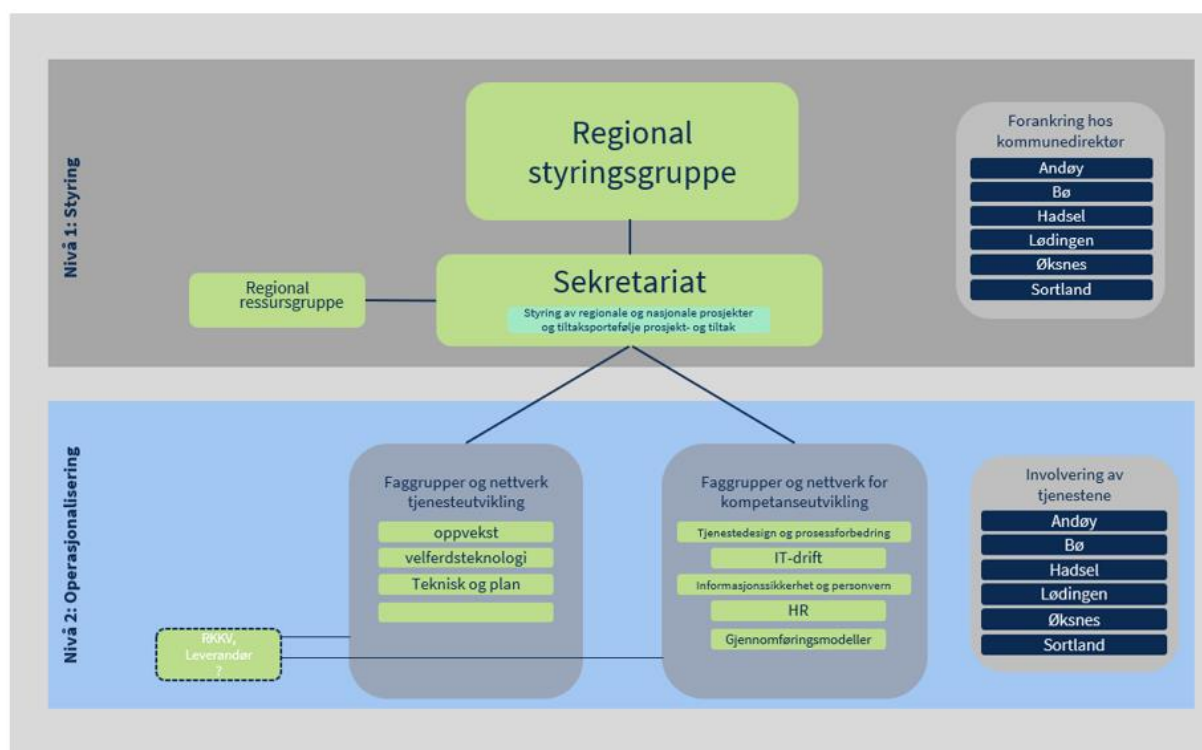

Innsatsområdene er beskrevet og gir retning på valg av prosjekter og tiltak i hovedprosjektet. Disse bli tatt inn i arbeidet med digitaliseringsstrategi. De følger som vedlegg til rapporten.

4.3 Analysefasen - organisering

Organisering av et hovedprosjekt vil må vurderes ut fra hva som er mål, hensikt og øvrige rammer for samarbeidet. Organisering må ivareta styringsdelen og den operative delen. Dette er også sett hen til andre samarbeid og nettverk som allerede eksisterer i Vesterålen og organisering av tilsvarende digitaliseringssamarbeid i andre regioner. Det er viktig å velge en organisasjonsform som er robust i forhold til at behovene vil endres i takt med utviklingen og eventuelle endringer i behov. Organisasjonen må være «lettbeint» og nærhet til kommuneorganisasjonene er viktig.

Det anbefales at det etableres en organisasjon med en del som ivaretar styringen (Nivå 1) og en del som ivaretar operasjonaliseringen (Nivå 2) som vist under.

På styringsnivået opprettes det en styringsgruppe og et sekretariat med en ressursgruppe. Styringsgruppa bør bestå av kommunedirektørene i alle kommunene. Sekretariatet bør bestå av en fast ressurs som også har en gruppe og spille på med ressurspersoner fra kommunene. Ressursgruppen sammen med sekretariat må sikres bredde i kompetanse for å sikre god tilrettelegging for både styring og gjennomføring av prosjekter og tiltak.

Operasjonaliseringen av prioriterte satsninger skjer gjennom prosjekter og tiltak og ivaretas av faggrupper og nettverk for tjenesteutvikling og kompetanseheving. Grupper og nettverk kan da etableres som faste eller opprettes ut fra behov for gjennomføring av prosjekter/tiltak. Vesterålkommunene har flere etablerte nettverk og ulike faggrupper som eventuelt kan være aktuelle å bruke. På kompetanseområdet vil en tilknytning til RKKV være en løsning som vurderes og i forbindelse med etableringen av hovedprosjektet. Tilknytning av sekretariatet anbefales ansatt i en av kommunene. Dette avklares av styringsgruppen.

4.4 Analyse – samarbeidsavtale

Hovedprosjektet foreslås etablert som et samarbeidsprosjekt som reguleres i en samarbeidsavtale som beskriver bakgrunn, formål med samarbeidet, verdien av samarbeidet for den enkelte kommune, partenes roller og ansvar, organisering, finansiering, avtaleperiode og håndtering av endringer.

Inngåelse av en samarbeidsavtale innebærer at det ikke fattes vedtak på vegne av den enkelte kommune og at DigiVesterålen ikke er en egen juridisk enhet. Hver enkelte kommune gjør selvstendig beslutninger. Hvis utviklingen viser at det legges oppgaver, ansvar og myndighet til DigiVesterålen som innebærer at de tar beslutninger på vegne av kommunen må organisasjonsform vurderes.

DigiVesterålen har ikke arbeidsgiveransvar for ansatte, sekretariatet har sitt ansettelsesforhold til en av kommunene.

KS har etablert en samstyringsstruktur på digitaliseringsområdet for de regionale digitaliseringsnettverkene og KS mener at disse kan spille en sentral rolle mellom KS og kommunene. Det arbeides for at samarbeidsavtalen blir en del av denne samstyringsstrukturen.

4.5 Analyse – forpliktelse og finansiering

Vesterålkommunene er tildelt 2 millioner i skjønnsmidler for å samarbeide om digitalisering. Forprosjektet har vært finansiert av ressursinnsats fra kommune og skjønnsmidlene. Det vil fortsatt være ubrukte skjønnsmidler som gir grunnlag for oppstartsfasen av hovedprosjektet.

Det er ikke utarbeidet en detaljert aktivitetsplan for et hovedprosjekt, men det er grunnlag for å anslå at det vil være faste kostnader til sekretariatsfunksjoner, eventuell ekstern konsulentbistand, kostnader ved samlinger og fellesarenaer og noen driftsutgifter til sekretariatet. Gjennomføring av tiltak og prosjekter som krever investeringer og har gjennomføringsmodeller som krever ressursinnsats utover kommunens egen kompetanse/kapasitet bør finansieres særskilt av de kommunene som deltar i prosjektet/tiltaket. I de tilfeller DigiVesterålen leverer tjenester og spesialistkompetanse på områder som den enkelte kommune ellers ville kjøpt i markedet eller ansatt i egen organisasjon skal dette avtales og finansieres særskilt.

Budsjettrammene for hovedprosjektet må tilpasses behovet og aktiviteten og organiseringen og kapasiteten må kunne justeres opp og ned. Ved oppstarten bør det være en ressurs på plass som har etableringen av hovedprosjektet som sin hovedstilling. Denne har ansettelsesforhold til en av kommunene. Videre er det arbeidet videre med finansiering av hovedprosjektet. Det er beregnet at hovedprosjektet vil kreve en finansiering i størrelsesorden 1.2-1.5 millioner, i tillegg til en ikke ubetydelig egeninnsats i form av arbeidstimer. Egeninnsatsen er stipulert til en kostnad på kr 1. mill. Det vil selvsagt være usikkerhet til finansieringsbehov og dette vil være en av de oppgavene som må gis oppmerksomhet i oppstartsfasen. Det gjenstår ca. 1.2 millioner av prosjektmidlene bevilget gjennom skjønnstilskuddsmidler fra Statsforvalteren. Det vil være avgjørende at det søkes om ytterligere finansiering. Det er grunnlag for å starte opp hovedprosjektet med den finansieringen som er lagt til grunn, men det forutsetter at de enkelte deltakerne bidrar med egeninnsats.

Det er ikke avgjørende for å etablere et hovedprosjekt at alle kommunene inngår i samarbeidet, men det vil styrke Vesterålkommunene inn i det regionale samarbeidet. DigiNordland har også kommet godt i gang med ny prosjektleder. Etableringen av et hovedprosjekt vil være avgjørende for å få mest mulig utbytte av arbeidet som koordineres og utføres under DigiNordlandparaplyen.

Det anbefales at alle kommunen forplikter seg til å delta på styringsnivå og bidrar med ressurser inn i faggrupper og nettverk. Når prosjekter og tiltak skal gjennomføres vil det være opp til den enkelte kommune om de deltar i gjennomføringen. Enkeltprosjekter og tiltak finansieres særskilt. Plan for finansiering av det enkeltprosjekt legges frem for styringsgruppen for vedtak. Den enkelte kommune har et selvstendig ansvar for interne kostnader knyttet til mottak av prosjekter og å realisere gevinster av arbeidet Samarbeidsavtalen vil regulere dette, men for å nå intensjonen må det først og fremst være behovet og nytten av samarbeidet som er driveren for kommunene.

Finansieringen av samarbeidet utover eksterne midler og ressursinnsats utredes i løpet av første driftsår.

5.0 Anbefalinger – etablering av hovedprosjekt

Styringsgruppen anbefaler at det etableres et hovedprosjekt for å øke farten og kraften på arbeidet med digitalisering i Vesterålen. Målet er å utvikle gode, likeverdige og bærekraftige tjenester i hele Vesterålen. De nasjonale fellesløsningene utvikles fortløpende og innbyggere og næringsliv skal raskt få tatt del i disse. Samarbeid og deling av kompetanse og gode gjennomføringsløp vil være nøkkelen for å få dette til. Et samarbeid vil også sikre og muliggjøre et aktivt Vesterålen inn i DigiNordland som vil være viktig for å ta del i faglig fellesskap og kunne nyttiggjøre ressursene de har på en effektiv måte. Organiseringen foreslås etablert med et nivå for styring og et for operasjonalisering. Styringsnivået etableres først. Kommunedirektørene anbefales til å utgjøre styringsgruppen, for å sikre god forankring i den enkelte kommune, helhetlig tilnærming og tilgang på ressurser for planlegging og gjennomføring. Sekretariatet etableres med midlertidige ressurser i påvente av etablering av en fast ressurs for raskt starte arbeidet og etablere drift av styringsnivået og snarlig etablering av prosjekt/grupper på det operasjonelle nivået. Første prosjekt vil være utarbeidelse av digitaliseringsstrategi og formalisering av IT-driftsnettverk.

Prosjektperioden foreslås å settes fra 2021 – 2025. Arbeidet med digitalisering har både et langsiktig perspektiv og behov for å se resultater fortløpende. DigiVesterålen skal bidra til at innsatsen er langsiktig og skal samtidig være en støtte i de operative prosessene for å gjennomføre vedtatte løsninger.

Finansiering av samarbeidsprosjekter er alltid krevende. Målsettingen med DigiVesterålen er at det skal bidra til at kommunen får økt fart og kraft i digitaliseringsarbeidet for å gi gode og likeverdige tjenester i hele Vesterålen. Bakgrunnen for å samarbeide er at det er innsats og oppgaver som alle må gjøre og at ressursinnsatsen som legges i et samarbeid skal gi bedre gjennomføring og resultater for den enkelte kommune. Finansieringen av samarbeidet vil være en kombinasjon av ressursinnsats fra den enkelte kommune og ekstern finansiering gjennom søknader på ulike utviklingsmidler/tilskuddsordninger.

Deltakerkommunene er forpliktet til å bidra med ressursinnsats både i styringen og operasjonaliseringen. De enkelte prosjektene som krever anskaffelser, prosjektledelse med mer finansieres av de deltakende kommunene særskilt.

For å ha tilstrekkelig handlekraft og gjennomføringsevne bør DigiVesterålen ha et basisbudsjett i størrelsesorden kr. 1.2- 1.5 millioner i tillegg til betydelig egenfinansiering i form av arbeidstimer.. For 2022 vil det gjenstående av tildelte skjønnsmidler dekke grunnfinansieringen og i tillegg vil det bli søkt om ytterligere midler.

Anbefalinger oppsummert:

1. DigiVesterålen etableres som et prosjekt

- Det anbefales at det etableres et hovedprosjekt for å få økt gjennomføring og mer effekt av digitalisering for alle innbyggere og næringsliv i Vesterålen.
- Prosjektet etableres for perioden 2021/22 -2025.
- Visjon, mål og innsatsområder fra forprosjektet inngår som grunnlag for arbeidet og videreutvikles.

2. Deltakerkommunene inngår en samarbeidsavtale som beskriver bakgrunn, formål, verdien av samarbeidet for den enkelte kommune, partenes roller og ansvar, organisering, avtaleperiode og håndtering av endring.

- Innledningsvis finansieres prosjektet av eksterne midler og ressursinnsats fra deltakerkommunene.
- Finansiering av prosjektet utredes første året i forbindelse med søknad om eksterne prosjektmidler.
- Prosjektet organiseres med et styrende nivå og et operasjonelt nivå. Kommunedirektørene utgjør styringsgruppen og det tilknyttes en fast sekretariatsfunksjon til prosjektet.

3. Rapporten fra forprosjektet legges til grunn i etableringen av hovedprosjektet.

Vedlegg

Innsatsområder – punktvis beskrivelse

Strategi og retning

Vi skal ha en felles og uttalt retning som vi skal gjøre kjent for innbygger, næringsliv og ansatte i kommunen.

Strategien skal være konkret på hva vi skal oppnå, hvorfor dette er viktig for innbyggere og næringsliv og hvordan vi skal arbeide for å komme dit vi vil.

Aktuelle tiltak: Utarbeide felles digitaliseringsstrategi høsten 2021

Digitale tjenester og bruk av felles nasjonale løsninger

Vi vil arbeide aktivt for at alle kommuner får innført de nasjonale fellesløsningene som utvikles av KS og andre for kommunale sektor. Vi vil arbeide for at alle søknader som er papirbaserte eller delvis digitale skal bli digitale for innbyggerne, også for søknader og skjema som har så lavt volum at det ikke vil gi direkte økonomiske besparelser. Gevinsten for innbyggerne av tilgjengelighet og raskere svar er viktigere.

Digital kompetanse er en forutsetning for å lykkes med digitalisering hos både innbyggere, næringsliv og ansatte i kommunen. Vi skal bidra og legge til rette for at våre innbyggere får økt sin grunnleggende digitale kompetanse. Dette skal vi gjøre ved å lage brukervennlige tjenester, dele kunnskap og gi god veiledning. Ved innføring nye digitale tjenester skal vi fokusere på brukermedvirkning for å sikre at vi får tjenester tilpasset brukernes behov.

Alle kommunene har de samme lovpålagte tjenester som skal leveres til innbygger og næringsliv. Innbyggere og næringsliv forholder seg til ulike kommuner og det vil være viktig at de møter samme og like digitale tjenester i alle kommunene. Gjennom erfaringsdeling og samordning ved innføring av nye digitale tjenester vil vi redusere tid og kostnader på forarbeid/gevinstrealisering, innføring, opplæring, dokumentasjon og prosjektgjennomføring i den enkelte kommune.

Gjennomføringsmodeller for innføring i Vesterålen kommunene skal utvikles og brukes for å sikre effektiv gjennomføring og gevinstuttak.

Aktuelle tiltak:

Felles fagprogrammer og systemer

Alle kommuner i Norge skal levere de samme lovpålagte tjenestene til sine innbyggere, men prosesser og rutiner rundt hvordan man utfører tjenesten kan være ulike. Kartleggingen av fagprogrammer viser at kommunen bruker over 100 ulike fagprogrammer for å kunne saksbehandle og levere tjenestene.

Vesterålen kommunen har allerede gått sammen om flere felles anskaffelser både for å styrke selve anskaffelsesprosessen, men for å kunne samarbeide om utvikling og drift.

Gjennom samarbeidet skal kommunen ved skifte av programmer arbeide for å få samme fagsystemer. Dette vil redusere kostnadene og ressursbruken ved anskaffelsen og innføringen. Det muliggjør felles arbeidsprosesser og mulighet for å bistå hverandre og utføre oppgaver for hverandre ved fravær og reduserer sårbarheten. Samme systemene gir mer effektiv systemdrift. Samarbeid mellom og event. felles systemansvarlige vil gi bedre

Aktuelle tiltak:

Innsatsområder (2) – punktvis beskrivelse

Felles behovsdrevne anskaffelser

Når kommunen skal anskaffe ny teknologi eller nye digitale løsninger av en viss størrelse sier lovverket at man må gjennomføre en offentlig anskaffelse. I digitaliseringsstrategien «En digital sektor» fra KMD og regjering er det tydelig på at målet er å øke innovasjonseffekten av offentlige anskaffelser. Innovative anskaffelser handler om å bruke offentlige anskaffelser til å effektivisere og fornye offentlig sektor, samtidig som næringslivet innoverer og skaper nye arbeidsplasser.

I Vesterålen har vi erfaringer med å gjennomføre felles anskaffelser av fagsystemer. DigiVesterålen skal bidra til at anskaffelsesprosessene tar inn det digitale perspektivet.

Vi ønsker å jobbe for at kommunene i samarbeidet går sammen om anskaffelser som omhandler teknologi og digitale løsninger, slik at man ikke risikerer å anskaffe flere ulike systemer til samme formål. Ved å gå til felles anskaffelser vil man spare penger og ressurser i tillegg til at vi står sterkere sammen i samarbeid med leverandøren.

Aktuelle tiltak:

Kompetanseutvikling og deling

Vi har lang og god erfaring med å dele kompetanse i Vesterålen og vil styrke og utvikle den digitale kompetansen.

Gjennom god ledelse, evne til omstilling, kontinuerlig læring og samarbeid må vi løse oppgaver på nye måter. Vi må våge mer, og mobilisere ressursene. Vår tids største samfunnsutfordringer kan ikke løses ved å gjøre mer av det samme. For å finne nye bærekraftige løsninger må vi våge å utforske det ukjente og våge å stå i spenningen mellom det nye og gamle.

Vi vet at læring er en forutsetning for endring – og at endring gir læring. Læringskultur og kultur for endring og innovasjon henger tett sammen. For å realisere gevinster av teknologi og digitalisering er det viktig å ha med seg alle ledere og ansatte på læringsløyper som handler om å ta i bruk, erfare, reflektere og endre måter å løse oppgavene på. Dette er en kontinuerlig prosess.

Framover må vi i større grad må tenke «vi» og ikke «jeg». I arbeidet med å skape en digital offentlig sektor ser vi at statlig og kommunal sektor forener ressursene sine i en felles ambisjon for raskere å utvikle bedre innbyggertjenester til en lavere kostnad. Å mobilisere til samarbeid på tvers og forene ressurser gir mer endringskraft og fart i arbeidet med nyskaping og omstilling.

Spesialistkompetanse på blant annet teknologi, prosjektledelse. Tjenestedesign mm. kan bli krevende å ha i alle kommunene og deling av ressurser på disse områdene vil være et viktig bidrag for å realisere digitalisering i hele Vesterålen.

Ledelse - Omstillingstakten i arbeidslivet gjør at ledere i større grad må våge å initiere og lede større og raskere gjennomgripende omstillinger. Det kan oppleves som utfordrende å skape trygghet og motivasjon for endring når arbeidsoppgaver blir automatisert og medarbeidere må omstilles til andre jobber eller står i fare for å bli overflødige.

Økt digitalisering vil gjøre at tjenester tilbys på andre måter i framtiden. Vi må derfor bidra til at innbyggere og næringsliv utvikler sin digitale kompetanse for at alle skal få nytte av digitalisering og det skal gi effektiv ressursbruk av kommunen sine ressurser

Aktuelle tiltak: Styrke det digitale perspektivet inn i kurstilbud fra RKKV

IT – infrastruktur, sikkerhet og drift

Skytjenester er kostnadseffektive og fleksible, og i mange tilfeller minst like sikre som tradisjonelle IT-tjenester. Skybaserte tjenester gir tilgang til nye tjenester raskere, uten behov for store og omfattende oppgraderingsløp, og de legger til rette for at informasjonen er tilgjengelig på flere plattformer. Mange tjenester er billigere å kjøre i skyen, mens for andre tjenester vil det fremdeles være mest hensiktsmessig å bruke lokale datasenter.

Stadig flere bedrifter og offentlige etater har flyttet sine kjerneløsninger og tjenester over på skyplattform da det gir dem flere muligheter til innovasjon, effektivisering og lettere videreutvikling av gode tjenester. Skyteknologi er i en ekstrem hurtig vekst og utviklingen viser at stadig flere arbeidsoppgaver til store bedrifter flyttes over til skyen. Flere offentlige virksomheter satser også nå på skyplattformer og skytjenester. I digitaliseringsrundskrivet blir det anbefalt å bruke skytjenester dersom tjenesten er den beste og mest kostnadseffektive løsningen.

Det vil på flere digitaliseringsområder bli mer ressurskrevende og mer kostbart når de felles løsningene vi velger å implementere må tilpasses infrastrukturen til hver enkelt kommune, som i mange tilfeller vil være ulik. På sikt bør vi jobbe for å bygge opp en felles virksomhetsarkitektur for kommunene i DigiVesterålen og denne løsningen bør være basert på skyteknologi. Ved å sammen bygge opp en felles infrastruktur vil vi ikke bare spare penger, men vi vil samtidig kunne bygge opp et stort kompetansemiljø rundt fremtidsrettet teknologi som gjør det attraktivt å arbeide i Vesterålen.

Skal et samarbeid lykkes med stordriftsfordeler er det avgjørende at kommunene går inn i samarbeidet med like mål og ambisjoner og opererer med samme tekniske løsninger og standarder.

Aktuelle tiltak: Formalisere nettverket for IT i Vesterålenkommunene